

K Z O M B U N D L A K Ń A T
Z B A D A Ń

Warszawa, grudzień 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/165/2011

RZĄD NA CIĘŻKIE CZASY.

OCZEKIWANIA WOBEC GABINETU

DONALDA TUSKA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wybory parlamentarne w ciągu ostatnich dwóch dekad oznaczały każdorazowo zmianę, nie zaś kontynuację. Wygrywały partie opozycyjne, by – z czasem – dać się zastąpić przez swoich oponentów. Tym razem po raz pierwszy od 1989 roku po upływie pełnej kadencji wygrała partia dotychczas rządząca, po raz pierwszy też nowo utworzona Rada Ministrów ma tego samego prezesa.

Podobnie jak w poprzednich latach zapytaliśmy ankietowanych o ich oczekiwania wobec nowego rządu oraz o przewidywane efekty jego pracy¹.

OCZEKIWANIA WOBEC RZĄDU

Najczęściej wskazywanym przez ankietowanych postulatem wobec nowego rządu jest zmniejszenie bezrobocia. Kwestię tę, podobnie jak cztery lata temu, podnosi obecnie 17% badanych. Problem bezrobocia, choć nadal aktualny, jest jednak artykułowany rzadziej niż poprzednio. I tak na początku rządów Leszka Millera ograniczenie bezrobocia postulowało 63% badanych. Gdy na czele gabinetu stanął Marek Belka, kwestię walki z bezrobociem za najbardziej palącą uznawało 71% respondentów, a gdy prezesem Rady Ministrów został Kazimierz Marcinkiewicz – 49% badanych.

Wyrażane w swobodnych wypowiedziach oczekiwania wobec nowopowołanego rządu dotyczą najczęściej kwestii społeczno-ekonomicznych i poprawy warunków bytu. Obok wspomnianej walki z bezrobociem są to: powstrzymanie kryzysu gospodarczego, obniżenie podatków i zmniejszenie wydatków na administrację.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (259) przeprowadzono w dniach 1 – 8 grudnia 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

	CBOS
Oczekiwania wobec rządu Donalda Tuska	
Ogólna poprawa sytuacji	4%
POSTULATY SPOŁECZNO-EKONOMICZNE	
Więcej miejsc pracy, zmniejszenie bezrobocia	17%
Rozwój gospodarczy, walka z kryzysem	13%
Obniżenie podatków, zmniejszenie wydatków na administrację	4%
Inne postulaty dotyczące polityki gospodarczej i finansowej	4%
Poprawa sytuacji w rolnictwie, na wsi	1%
Ułatwienia dla przedsiębiorców, rozwój przedsiębiorczości	1%
Poprawa w budownictwie, więcej mieszkań	1%
Budowa dróg, autostrad, poprawa stanu dróg	1%
POSTULATY DOTYCZĄCE MATERIALNYCH WARUNKÓW ŻYCIA	
Lepsze życie, dobrobyt	12%
Podwyżki rent i emerytur, troska o ludzi starych, niezmiennianie wieku emerytalnego	10%
Podwyżki płac, godne zarobki	6%
Ograniczenie ubóstwa, pomoc i polityka socjalna	5%
Zahamowanie wzrostu cen	3%
LEPSZE PERSPEKTYWY DLA MŁODYCH	7%
POSTULATY DOTYCZĄCE POPRAWY W RÓŻNYCH DZIEDZINACH ŻYCIA	
Poprawa w służbie zdrowia, dostęp do opieki zdrowotnej	8%
Polityka prorodzinna	2%
Poprawa w szkolnictwie, reforma systemu oświaty, większe nakłady na szkolnictwo, bezpłatne studia, łatwiejszy dostęp do nauki	1%
Walka z korupcją	1%
Poprawa warunków pracy	1%
Ogólnie – zmiany w prawie, lepsze ustawy, poprawa stanu prawnego, także: zmiana konstytucji	1%
POSTULATY DOTYCZĄCE POLITYKI ZAGRANICZNEJ	1%
POSTULATY DOTYCZĄCE ŻYCIA POLITYCZNEGO I SPOSOBU DZIAŁANIA RZĄDU	
Spokój, stabilizacja społeczna i polityczna	4%
Dobre, mądre rządy, kompetencja i sprawność działania rządu	3%
Spełnienie obietnic przedwyborczych	3%
Troska o obywatela, wrażliwość społeczna	2%
Postulaty etyczne – uczciwość, prawdomówność, ideowość, wiarygodność	2%
Zmiany, reformy (ogólnik)	2%
Równość, sprawiedliwość, równe traktowanie wszystkich grup i regionów	2%
Poprawa sytuacji politycznej i poziomu życia politycznego	1%
Kontynuacja	1%
Niczego nie oczekuję, nie wierzę w obietnice	4%
Trudno powiedzieć	5%

Często zgłaszanym postulatem jest również poprawa materialnych warunków życia wszystkich obywateli, w tym zawarta jest sugestia podwyższenia płac oraz rent i emerytur. W kontekście zmian w systemie emerytalnym część ankietowanych opowiedziała się za pozostawieniem wieku emerytalnego na niezmiennym poziomie, czy wręcz za obniżeniem go. W wypowiedziach badanych pojawiły się także postulaty ograniczenia ubóstwa i zahamowania wzrostu cen. Część respondentów zwróciła uwagę na konieczność stworzenia lepszych perspektyw dla rozwoju ludzi młodych, przede wszystkim w sferze edukacji i pracy. Rzadziej sygnalizowano konieczność rozwiązania konkretnych problemów – związanych ze służbą zdrowia, polityką prorodzinną, korupcją, szkolnictwem czy warunkami pracy.

Wypowiadając się na temat jakości życia politycznego i sposobów funkcjonowania rządu, ankietowani wyrażali nadzieję na spokój i stabilizację polityczną; postulowali przestrzeganie prawa oraz dobre i mądre rządy. Oczekiwane jest też spełnienia obietnic wyborczych oraz realizacja zapowiedzianych przez premiera w *exposé* zmian. Wypowiedzi badanych dotyczyły również konieczności wprowadzenia reform, kwestii etycznych związanych z funkcjonowaniem władzy, troski o zwykłych obywateli oraz równego traktowania wszystkich podmiotów życia społecznego w Polsce.

Nieliczni badani w swoich wypowiedziach wymieniali postulaty dotyczące polityki zagranicznej, w tym umocnienia pozycji Polski w Unii Europejskiej.

PRZEWIDYWANE SKUTKI DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Powołanie w 2007 roku gabinetu Donalda Tuska wzbudziło optymizm znacznej części społeczeństwa, co znalazło odzwierciedlenie w deklaracjach badanych spodziewających się w najbliższych latach zmiany na lepsze w wielu wymiarach życia społecznego. Obecne prognozy są diametralnie inne, w wielu wypadkach najgorsze z dotychczas notowanych. W większości omawianych kwestii ankietowani spodziewają się pogorszenia stanu obecnego, lub co najwyżej utrzymania *status quo*.

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to:	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IX 1993*	X 1997**	X 2001***	XII 2005****	IX 2006*****	XI 2007	XII 2011
	w procentach						
sytuacja gospodarcza							
- będzie się poprawiać	34	34	37	40	26	50	20
- będzie się pogarszać	11	10	13	10	18	7	35
- nie zmieni się	32	37	36	35	42	27	34
Trudno powiedzieć	23	18	14	15	14	16	11
bezrobocie							
- będzie wzrastać	15	19	31	20	24	6	54
- będzie się zmniejszać	32	27	24	30	29	46	11
- nie będzie się zmieniać	29	36	31	35	33	33	24
Trudno powiedzieć	23	18	14	15	14	15	11
stan finansów publicznych							
- poprawi się	-	-	-	14	13	28	8
- pogorszy się	-	-	-	18	26	8	46
- nie poprawi się, ani nie pogorszy	-	-	-	46	41	41	34
Trudno powiedzieć	-	-	-	22	20	23	12
warunki życia w Polsce							
- będą się poprawiać	35	29	42	39	24	43	16
- będą się pogarszać	8	11	8	7	21	7	33
- nie zmienią się	37	40	38	35	45	33	43
Trudno powiedzieć	21	20	12	18	10	16	8
liczba ludzi biednych w Polsce							
- zmniejszy się	-	-	-	13	11	22	7
- zwiększy się	-	-	-	44	48	26	70
- nie zmieni się	-	-	-	34	30	38	17
Trudno powiedzieć	-	-	-	10	11	14	6
bezpieczeństwo obywateli							
- zwiększy się	-	-	-	39	31	23	16
- zmniejszy się	-	-	-	11	13	9	19
- nie zmieni się	-	-	-	39	44	52	57
Trudno powiedzieć	-	-	-	11	12	16	8
sytuacja w służbie zdrowia							
- poprawi się	-	-	-	23	20	31	11
- pogorszy się	-	-	-	22	31	14	49
- nie zmieni się	-	-	-	42	36	40	32
Trudno powiedzieć	-	-	-	13	13	15	8
rola Kościoła w państwie							
- będzie wzrastać	-	-	-	32	43	7	5
- będzie się zmniejszać	-	-	-	10	7	25	35
- nie zmieni się	-	-	-	47	40	55	50
Trudno powiedzieć	-	-	-	11	10	13	10
* W 1993 roku pytanie zaczynało się następująco: Czy, Pana(i) zdaniem, jeśli SLD utworzy rząd, to ...							
** W 1997 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie rządzić koalicja AWS-UW, to ...							
*** W 2001 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie rządzić koalicja SLD-UP-PSL, to ...							
**** W 2005 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres władzę będzie sprawował rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to ...							
***** W 2006 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres władzę będzie sprawował rząd Jarosława Kaczyńskiego, to ...							

Tabela 1 cd.

Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to:	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IX 1993*	X 1997**	X 2001***	XII 2005****	IX 2006*****	XI 2007	XII 2011
	w procentach						
dzieci w Polsce będzie się rodzić							
- więcej	-	-	-	14	-	20	5
- mniej	-	-	-	38	-	15	54
- mniej więcej tyle samo co dotychczas	-	-	-	37	-	47	31
Trudno powiedzieć	-	-	-	10	-	19	10
stosunki Polski z Rosją							
- poprawią się	25	10	52	14	14	43	19
- pogorszą się	6	22	2	38	27	6	17
- nie zmienią się	42	45	32	28	38	28	48
Trudno powiedzieć	27	23	14	20	21	23	16
stosunki Polski z Niemcami							
- poprawią się	-	-	-	35	14	56	30
- pogorszą się	-	-	-	8	28	4	7
- nie zmienią się	-	-	-	37	36	22	49
Trudno powiedzieć	-	-	-	20	22	18	14
pozycja Polski w UE							
- poprawi się	-	-	-	25	19	54	30
- pogorszy się	-	-	-	14	29	3	10
- nie zmieni się	-	-	-	43	36	30	47
Trudno powiedzieć	-	-	-	19	16	13	13
korupcja							
- zwiększy się	-	-	-	-	-	17	36
- zmniejszy się	-	-	-	-	-	22	11
- nie zmieni się	-	-	-	-	-	42	40
Trudno powiedzieć	-	-	-	-	-	19	13
* W 1993 roku pytanie zaczynało się następująco: Czy, Pana(i) zdaniem, jeśli SLD utworzy rząd, to ...							
** W 1997 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie rządzić koalicja AWS-UW, to ...							
*** W 2001 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie rządzić koalicja SLD-UP-PSL, to ...							
**** W 2005 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres władzę będzie sprawował rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to ...							
***** W 2006 roku początek pytania brzmiał: Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres władzę będzie sprawował rząd Jarosława Kaczyńskiego, to ...							

Prognozowane pogorszenie dotyczy przede wszystkim sfery ekonomiczno-społecznej. Jedynie co piąty badany spodziewa się poprawy sytuacji gospodarczej w czasie sprawowania władzy przez gabinet Donalda Tuska (20%). Częściej ankietowani prognozują pogorszenie się sytuacji gospodarczej lub brak zmian w tej kwestii (odpowiednio 35% i 34%). W porównaniu z sytuacją z roku 2007 odsetek pesymistów zwiększył się pięciokrotnie (z 7% do 35%), a optymistów zmalał o 30 punktów procentowych.

Pesymistyczne są też przewidywania dotyczące stanu finansów publicznych. Blisko połowa respondentów wyraża przekonanie, że będzie gorszy (46%, wzrost o 38 punktów), a tylko 8% spodziewa się jego polepszenia (spadek o 20 punktów).

Podobnie zmieniły się opinie dotyczące bezrobocia w kraju. W 2007 roku blisko połowa badanych spodziewała się obniżenia stopy bezrobocia w okresie rządów gabinetu Donalda Tuska, a tylko 6% prognozowało wzrost. Obecnie większość badanych spodziewa się pogorszenia sytuacji na rynku pracy (54%, wzrost o 48 punktów), a tylko mniej więcej co dziesiąty (11%) uważa, że liczba osób pozostających bez zatrudnienia zmniejszy się.

W ocenie ponad dwóch piątych badanych (43%) warunki życia w Polsce nie ulegną zmianie w okresie rządów nowo powołanego gabinetu, jednak pozostali dwukrotnie częściej niż poprawy spodziewają się ich pogorszenia (33% wobec 16%). Mimo że ankietowani najczęściej nie przewidują zmiany warunków życia, to w zdecydowanej większości prognozują zwiększenie się liczby osób biednych w Polsce. Takiej zmiany spodziewa się obecnie siedmiu na dziesięciu badanych (70%, wzrost o 44 punkty), a jedynie 7% uważa, że liczba osób najgorzej sytuowanych zmniejszy się.

Badani nie przewidują również poprawy w dziedzinie polityki zagranicznej, choć w tej sferze częściej spodziewają się zachowania stanu obecnego niż jego pogorszenie. Blisko połowa respondentów uważa, że pozycja Polski w Unii Europejskiej nie zmieni się (47%), a prawie co trzeci, że się poprawi (30%, spadek o 24%). Ankietowani najczęściej nie przewidują także zmian w stosunkach z sąsiadami – Niemcami i Rosją (odpowiednio 49% i 48%). Jednocześnie częściej spodziewają się poprawy relacji z Niemcami (30%) niż ze wschodnim sąsiadem (19%), choć i tu w obu przypadkach odnotowujemy spadki (odpowiednio o 26 i 24 punkty).

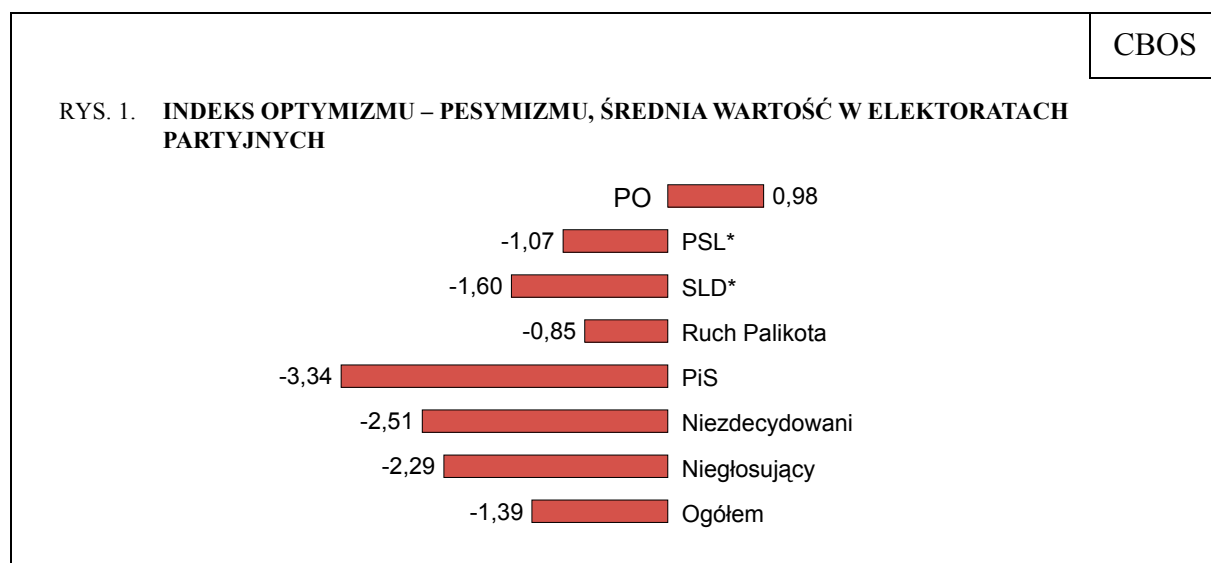
Według większości badanych w okresie rządów Donalda Tuska pogorszy się sytuacja w służbie zdrowia – taką opinię wyraża co drugi ankietowany (49%), a jedynie co dziesiąty (11%) jest przeciwnego zdania. Respondenci nie spodziewają się też zmian w polityce prorodzinnej rządu. Ponad połowa badanych (54%) jest przekonana, że w okresie sprawowania władzy przez obecny rząd, w Polsce będzie się rodzić mniej dzieci niż dotychczas.

Podobnie jak przed czterema laty ankietowani nie spodziewają się zmian w zakresie bezpieczeństwa obywateli (57%) oraz zmniejszenia skali korupcji (40%). Połowa badanych nie oczekuje też zmiany roli Kościoła katolickiego w państwie (50%).

Prognozy respondentów są raczej wynikiem realistycznej oceny sytuacji w dobie kryzysu, a dopiero w drugiej kolejności wiążą się z preferencjami politycznymi czy też stosunkiem do rządu.

W celu syntetycznego opisu przewidywanych skutków działalności nowopowołanego gabinetu stworzono indeks stanowiący odzwierciedlenie prognoz badanych w wymiarze ich pozytywnego bądź negatywnego charakteru. Odpowiedziom badanych przypisano wartości liczbowe zgodnie z zasadą, że każdemu twierdzeniu prognozującemu pogorszenie się stanu rzeczy w danej dziedzinie przypisano wartość „-1”, każdej prognozie poprawy wartość „1”, a twierdzeniu o prawdopodobnym braku zmian – „0”. Tak stworzony indeks przyjmuje wartości od -13 (skrajny pesymizm: ankietowany przewiduje pogorszenie stanu rzeczy we wszystkich omawianych obszarach) do 13 punktów (skrajny optymizm: badany prognozuje poprawę w każdej z kwestii). Średnia wartość indeksu wynosi -1,39 co oznacza, że ogólnie rzecz biorąc badani są ostrożnymi pesymistami jeżeli chodzi o prognozowane zmiany podczas urzędowania gabinetu Donalda Tuska.

Mimo iż najwyższą wartość indeks przyjmuje wśród potencjalnego elektoratu PO, trudno tu mówić o optymizmie – wartość indeksu jedynie nieznacznie przekracza środek skali (0,98). We wszystkich pozostałych elektoratach, jak również wśród osób o niesprecyzowanych poglądach oraz wśród biernych politycznie przeważa mniej lub bardziej umiarkowany pesymizm – najbardziej widoczny w elektoracie Prawa i Sprawiedliwości (-3,34).

Indeks przyjmuje wartości od -13 (skrajny pesymizm) do 13 (skrajny optymizm)

* Dane dotyczące elektoratów tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Wartości indeksu różnią się także w zależności od deklarowanego stosunku do rządu. Jego zwolennicy, mimo że daleko im do wyrażania optymizmu, niuansują możliwe skutki działania rządu (0,34), natomiast przeciwnicy bardziej niż inni skłaniają się ku pesymizmowi (-3,52).

Tabela 2

Stosunek do rządu	Indeks optymizmu – pesymizmu
Zwolennicy	0,34
Przeciwnicy	-3,52
Obojętni	-1,90
Trudno powiedzieć	-1,81

Niepokój przeciwników gabinetu Donalda Tuska budzą przede wszystkim kwestie ekonomiczno-społeczne. Większość oponentów prognozuje pogorszenie się zarówno warunków życia w Polsce (68%), sytuacji gospodarczej (63%) jak i stanu finansów publicznych (71%). Szczególny niepokój budzi kwestia bezrobocia (78% przeciwników rządu jest przekonana, że będzie ono wzrastać) oraz liczba ludzi biednych w Polsce. Przekonanie, że podczas rządów obecnej ekipy ich liczba będzie się zwiększać jest wyrażana powszechnie (90%).

W dziedzinach związanych z polityką zagraniczną ankietowani nie identyfikujący się z rządem najczęściej przewidują utrzymanie *status quo*. Mniej więcej co drugi jest zdania, że nie zmieni się ani pozycja Polski w Unii Europejskiej (54%), ani stosunki z Niemcami (52%) czy z Rosją (48%).

Przeciwnicy rządu Donalda Tuska w większości prognozują też pogorszenie sytuacji w służbie zdrowia (72%) oraz wzrost korupcji (57%). Nie wierzą również w skuteczność polityki prorodzinnej, o czym świadczy niemal powszechnie wyrażane przekonanie, że w okresie rządów obecnego gabinetu w Polsce będzie się rodzić mniej dzieci niż dotychczas (71%). W pozostałych dziedzinach przeciwnicy rządu najczęściej nie przewidują zmian.

Przewidywania zwolenników urzędującego gabinetu, choć nie tak pesymistyczne jak jego adwersarzy, również są dalekie od optymizmu. Osoby przychylnie rządowi najczęściej prognozują utrzymanie warunków życia w Polsce na dotychczasowym poziomie (49%), nie przewidują zmian sytuacji gospodarczej w kraju (41%), ani poprawy stanu finansów publicznych (44%). Liczą się jednak ze wzrostem bezrobocia (40%) i zwiększeniem się liczby ludzi biednych (56%).

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to:	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
♦ warunki życia w Polsce				
- będą się poprawiać	33	1	7	0
- będą się pogarszać	13	68	28	22
- nie zmienią się	49	26	52	42
Trudno powiedzieć	5	4	13	36
♦ sytuacja gospodarcza				
- będzie się poprawiać	33	5	15	0
- będzie się pogarszać	17	63	35	13
- nie zmieni się	41	25	31	30
Trudno powiedzieć	8	6	19	57
♦ pozycja Polski w Unii Europejskiej				
- poprawi się	48	17	18	5
- pogorszy się	4	19	11	7
- nie zmieni się	43	54	47	37
Trudno powiedzieć	6	10	24	51
♦ sytuacja w służbie zdrowia				
- poprawi się	19	3	8	0
- pogorszy się	35	72	46	33
- nie zmieni się	40	21	33	24
Trudno powiedzieć	6	5	13	44
♦ korupcja				
- zwiększy się	24	57	34	26
- zmniejszy się	17	6	6	3
- nie zmieni się	47	32	39	27
Trudno powiedzieć	11	6	22	45
♦ liczba ludzi biednych w Polsce				
- zmniejszy się	11	3	4	0
- zwiększy się	56	90	71	62
- nie zmieni się	27	4	15	12
Trudno powiedzieć	6	2	10	26
♦ stosunki Polski z Niemcami				
- poprawią się	43	25	15	7
- pogorszą się	2	11	9	12
- nie zmienią się	47	52	52	26
Trudno powiedzieć	8	12	24	55
♦ stan finansów publicznych w Polsce				
- poprawi się	16	2	2	0
- pogorszy się	32	71	45	23
- nie poprawi się, ani nie pogorszy	44	22	32	29
Trudno powiedzieć	9	5	21	48
♦ stosunki Polski z Rosją				
- poprawią się	30	14	8	0
- pogorszą się	10	27	17	10
- nie zmienią się	50	48	49	23
Trudno powiedzieć	10	11	26	67

Tabela 3 cd.

Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to:	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
♦ bezpieczeństwo obywateli				
- zwiększy się	25	11	8	9
- zmniejszy się	11	33	18	13
- nie zmieni się	58	53	59	36
Trudno powiedzieć	6	3	15	42
♦ bezrobocie				
- będzie wzrastać	40	78	53	36
- będzie się zmniejszać	16	3	12	5
- nie będzie się zmieniać	34	13	21	17
Trudno powiedzieć	9	6	14	42
♦ dzieci w Polsce będzie się rodzić:				
- więcej	5	4	7	3
- mniej	46	71	49	46
- mniej więcej tyle samo co dotychczas	41	20	24	25
Trudno powiedzieć	8	6	19	26
♦ rola Kościoła w państwie				
- będzie wzrastać	4	7	5	0
- będzie się zmniejszać	36	43	28	19
- nie zmieni się	54	45	52	26
Trudno powiedzieć	6	6	15	55

W kwestii polityki międzynarodowej sympatycy rządu najczęściej wyrażają umiarkowany optymizm. Ich zdaniem, dzięki staraniom obecnej ekipy, poprawi się pozycja Polski w strukturach Unii Europejskiej (48%), natomiast nie zmienią się stosunki Polski z Niemcami (47%) i Rosją (50%). Respondenci przewidujący zmianę w stosunkach z sąsiadami częściej spodziewają się jednak zmian na lepsze.

W pozostałych dziedzinach – z wyjątkiem przewidywanej zmiany liczby nowonarodzonych dzieci w Polsce, która zgodnie z najczęściej wyrażaną opinią będzie się zmniejszać (46%) – zwolennicy rządu na ogół nie przewidują ani poprawy, ani pogorszenia sytuacji.

Wygrana Platformy Obywatelskiej w wyborach parlamentarnych 2007 roku wiązała się z ogromnymi nadziejami pokładanymi w tej partii. Spodziewano się poprawy sytuacji

w wielu dziedzinach życia, szczególnie w wymiarze ekonomiczno-społecznym. Obecnie Polacy prezentują raczej chłodny realizm, którego wyrazem jest przewidywane ogólne pogorszenie, lub co najwyżej utrzymanie dotychczasowego stanu. Pesymizm dominuje nie tylko wśród przeciwników rządu i zwolenników partii opozycyjnych. Poprawa sytuacji w kraju podczas urzędowania nowego gabinetu Donalda Tuska wydaje się ankietowanym mało prawdopodobna, niezależnie od ich preferencji politycznych.

Mimo iż wyborcy po raz drugi obdarzyli kredytem zaufania Platformę Obywatelską i samego premiera, to przewidywania co do efektów ich pracy są całkowicie inne niż w 2007 roku. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać raczej w czynnikach zewnętrznych, zwłaszcza w kryzysie gospodarczym, którego widmo najwyraźniej skutecznie redukuje społeczne oczekiwania wobec władzy. Te sprzed czterech lat, „by żyło się lepiej”, zostało obecnie zastąpione postulatem „by nie żyło się gorzej”.

Opracował
Marcin HERRMANN

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to sytuacja gospodarcza będzie się:				Liczba osób
		poprawiać	pogarszać	nie zmieni się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	35	34	11	945
Płeć	Mężczyźni	25	32	35	7	442
	Kobiety	15	37	33	16	504
Wiek	18-24 lata	30	33	29	8	124
	25-34	25	35	31	9	169
	35-44	18	35	35	11	153
	45-54	16	40	31	14	139
	55-64	17	37	37	9	179
	65 lat i więcej	16	29	38	17	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	17	35	35	14	348
	Miasto do 20 tys.	14	41	33	12	131
	20-100 tys.	21	29	38	12	198
	101-500 tys.	28	31	30	11	150
	501 tys. i więcej mieszk.	23	40	31	6	119
Wykształcenie	Podstawowe	21	29	34	16	216
	Zasadnicze zawodowe	15	36	34	15	229
	Średnie	22	35	34	9	329
	Wyższe	21	39	33	6	172
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	43	29	8	90
	Średni personel, technicy	46	26	24	4	35
	Pracownicy adm.-biurowi	10	54	32	4	47
	Pracownicy usług	14	32	40	14	65
	Robotnicy wykwalifikowani	25	31	32	12	118
	Robotnicy niewykwalifik.	28	27	30	16	50
	Rolnicy	21	37	29	12	51
	Pracujący na własny rach.	15	50	24	11	40
Bierni zawodowo	Renciści	13	37	33	16	60
	Emeryci	17	31	39	14	216
	Uczniowie i studenci	23	32	36	9	72
	Bezrobotni	18	37	38	7	58
	Gospodynie domowe i inni	18	30	35	17	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	45	26	9	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	29	29	14	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	33	34	9	211
	prywatnym gosp. rolnym	22	35	33	10	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	20	37	29	13	134
	501-750	12	41	33	14	113
	751-1000	23	32	33	12	127
	1001-1500	21	35	38	6	149
	Powyżej 1500 zł	23	34	35	7	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	12	42	32	15	151
	Średnie	15	37	37	12	434
	Dobre	29	29	31	10	360
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	38	43	11	56
	Raz w tygodniu	19	35	32	14	442
	1-2 razy w miesiącu	21	34	34	11	145
	Kilka razy w roku	21	35	37	7	200
	W ogóle nie uczestniczy	28	32	30	10	103
Poglądy polityczne	Lewica	20	32	41	7	135
	Centrum	19	38	33	9	315
	Prawica	23	37	34	6	262
	Trudno powiedzieć	17	29	30	24	233

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to stan finansów publicznych w Polsce:				Liczba osób
		poprawi się	pogorszy się czy też	nie poprawi się, ani nie pogorszy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		8	46	34	12	948
Płeć	Mężczyźni	9	45	36	10	443
	Kobiety	7	47	33	14	504
Wiek	18-24 lata	11	36	44	8	124
	25-34	13	47	30	10	171
	35-44	5	52	34	10	153
	45-54	8	54	26	13	139
	55-64	6	50	34	10	179
	65 lat i więcej	5	37	37	20	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	45	33	16	350
	Miasto do 20 tys.	7	52	28	13	131
	20-100 tys.	7	49	32	11	198
	101-500 tys.	12	42	36	9	151
	501 tys. i więcej mieszk.	10	42	42	5	119
Wykształcenie	Podstawowe	7	38	35	21	216
	Zasadnicze zawodowe	4	51	30	14	229
	Średnie	9	46	37	9	330
	Wyższe	13	49	34	4	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	50	27	5	90
	Średni personel, technicy	22	43	27	9	35
	Pracownicy adm.-biurowi	4	60	33	4	47
	Pracownicy usług	7	50	29	14	65
	Robotnicy wykwalifikowani	8	57	23	12	119
	Robotnicy niewykwalifik.	7	38	41	13	50
	Rolnicy	8	47	30	15	51
	Pracujący na własny rach.		69	27	4	40
Bierni zawodowo	Renciści	6	37	37	20	60
	Emeryci	5	41	38	16	217
	Uczniowie i studenci	12	33	46	9	72
	Bezrobotni	4	44	43	8	58
	Gospodynie domowe i inni	9	37	40	15	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	54	29	7	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	41	30	12	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	54	28	10	212
	prywatnym gosp. rolnym	8	50	27	15	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	7	47	33	13	134
	501-750	5	50	32	13	113
	751-1000	10	38	39	13	127
	1001-1500	6	53	35	6	149
	Powyżej 1500 zł	13	43	37	7	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	50	28	18	151
	Średnie	5	50	34	12	436
	Dobre	14	39	37	10	361
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	43	39	10	56
	Raz w tygodniu	8	45	34	14	443
	1-2 razy w miesiącu	8	45	33	14	145
	Kilka razy w roku	8	51	35	6	200
	W ogóle nie uczestniczy	11	45	32	13	105
Poglądy polityczne	Lewica	12	49	34	6	135
	Centrum	8	46	36	10	315
	Prawica	9	46	39	6	263
	Trudno powiedzieć	4	44	26	25	235

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to bezrobocie będzie:				Liczba osób
		wzrastać	zmniejszać się	nie będzie się zmieniać	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		54	11	24	11	947
Płeć	Mężczyźni	50	13	28	10	442
	Kobiety	58	10	21	11	504
Wiek	18-24 lata	42	22	26	9	124
	25-34	55	8	30	7	170
	35-44	55	8	25	12	153
	45-54	56	11	23	9	139
	55-64	63	9	21	7	179
	65 lat i więcej	50	11	20	19	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	8	24	14	349
	Miasto do 20 tys.	59	13	20	9	131
	20-100 tys.	56	12	24	8	198
	101-500 tys.	50	14	27	9	151
	501 tys. i więcej mieszk.	52	13	26	10	119
Wykształcenie	Podstawowe	49	13	23	15	216
	Zasadnicze zawodowe	59	10	18	13	229
	Średnie	53	12	26	9	329
	Wyższe	55	9	30	5	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	56	14	23	7	90
	Średni personel, technicy	38	20	36	6	35
	Pracownicy adm.-biurowi	79	6	13	2	47
	Pracownicy usług	62	8	15	14	65
	Robotnicy wykwalifikowani	60	12	18	10	118
	Robotnicy niewykwalifik.	50	8	30	12	50
	Rolnicy	44	8	34	13	51
Pracujący na własny rach.	62		28	10	40	
Bierni zawodowo	Renciści	51	8	27	14	60
	Emeryci	53	11	22	14	217
	Uczniowie i studenci	32	22	35	11	72
	Bezrobotni	60	8	24	8	58
	Gospodynie domowe i inni	53	13	30	4	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	13	19	8	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	59	13	19	9	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	53	8	29	10	211
	prywatnym gosp. rolnym	48	12	32	9	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	62	8	20	10	134
	501-750	60	9	21	11	113
	751-1000	49	9	33	9	127
	1001-1500	57	16	21	6	149
	Powyżej 1500 zł	49	14	29	9	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	61	6	24	9	151
	Średnie	57	9	22	13	435
	Dobre	47	17	28	8	361
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	11	29	10	56
	Raz w tygodniu	55	10	21	13	443
	1-2 razy w miesiącu	54	11	25	10	145
	Kilka razy w roku	54	12	29	5	200
	W ogóle nie uczestniczy	53	13	23	10	103
Poglądy polityczne	Lewica	50	11	33	6	135
	Centrum	54	13	25	9	315
	Prawica	59	10	23	7	263
	Trudno powiedzieć	50	10	20	20	234

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to warunki życia w Polsce będą się:				Liczba osób
		poprawiać	pogarszać	nie zmienią się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		16	33	43	8	945
Płeć	Mężczyźni	20	31	43	5	442
	Kobiety	13	34	42	11	503
Wiek	18-24 lata	27	21	46	5	124
	25-34	21	35	38	6	169
	35-44	16	35	43	7	153
	45-54	13	37	42	9	137
	55-64	11	38	46	6	179
	65 lat i więcej	13	30	43	14	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	36	41	10	348
	Miasto do 20 tys.	14	34	46	6	131
	20-100 tys.	15	36	41	7	198
	101-500 tys.	23	22	49	6	151
	501 tys. i więcej mieszk.	23	30	40	8	117
Wykształcenie	Podstawowe	13	32	43	12	216
	Zasadnicze zawodowe	14	36	40	10	229
	Średnie	17	31	46	6	328
	Wyższe	22	33	40	5	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	37	39	3	90
	Średni personel, technicy	32	30	30	9	35
	Pracownicy adm.-biurowi	11	49	37	3	47
	Pracownicy usług	18	28	47	7	65
	Robotnicy wykwalifikowani	16	39	36	9	118
	Robotnicy niewykwalifik.	19	28	45	8	50
	Rolnicy	15	40	30	16	51
Pracujący na własny rach.	9	37	47	8	39	
Bierni zawodowo	Renciści	17	37	40	6	60
	Emeryci	13	32	45	10	217
	Uczniowie i studenci	22	18	52	8	72
	Bezrobotni	12	37	48	3	58
	Gospodynie domowe i inni	17	12	59	12	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	44	35	4	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	38	33	9	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	30	43	6	210
	prywatnym gosp. rolnym	17	35	34	14	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	13	36	40	10	134
	501-750	11	37	38	14	113
	751-1000	19	32	45	3	127
	1001-1500	16	32	48	4	149
	Powyżej 1500 zł	25	29	41	5	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	42	41	9	151
	Średnie	11	31	47	10	434
	Dobre	26	31	38	5	360
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	41	33	13	56
	Raz w tygodniu	16	32	41	10	441
	1-2 razy w miesiącu	17	35	42	6	145
	Kilka razy w roku	18	32	47	4	200
	W ogóle nie uczestniczy	16	29	48	6	103
Poglądy polityczne	Lewica	18	27	49	6	135
	Centrum	18	31	45	6	314
	Prawica	18	39	36	7	263
	Trudno powiedzieć	11	31	44	14	233

Tabela 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Donalda Tuska, to liczba ludzi biednych w Polsce:				Liczba osób
		zmniejszy się	zwiększy się	nie zmieni się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		7	70	17	6	948
Płeć	Mężczyźni	8	66	20	6	443
	Kobiety	5	73	14	7	504
Wiek	18-24 lata	14	58	24	4	124
	25-34	8	60	26	5	171
	35-44	7	71	17	5	153
	45-54	6	77	11	6	139
	55-64	4	81	10	5	179
	65 lat i więcej	4	69	15	12	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	69	16	8	350
	Miasto do 20 tys.	7	78	10	5	131
	20-100 tys.	6	73	14	7	198
	101-500 tys.	6	68	20	6	151
	501 tys. i więcej mieszk.	8	58	30	4	119
Wykształcenie	Podstawowe	8	69	11	12	216
	Zasadnicze zawodowe	7	75	12	7	229
	Średnie	6	70	20	4	330
	Wyższe	6	64	26	4	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	67	26	3	90
	Średni personel, technicy	13	64	21	3	35
	Pracownicy adm.-biurowi	4	80	16		47
	Pracownicy usług	7	72	9	11	65
	Robotnicy wykwalifikowani	11	70	13	6	119
	Robotnicy niewykwalifik.	7	51	32	10	50
	Rolnicy	7	74	13	5	51
Pracujący na własny rach.	1	73	23	3	40	
Bierni zawodowo	Renciści	10	72	14	5	60
	Emeryci	3	75	13	9	217
	Uczniowie i studenci	13	53	27	6	72
	Bezrobotni	4	76	11	9	58
	Gospodynie domowe i inni	8	71	17	5	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	68	21	2	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	65	19	9	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	6	65	22	7	212
	prywatnym gosp. rolnym	10	73	15	2	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	74	13	5	134
	501-750	5	79	10	5	113
	751-1000	12	64	19	5	127
	1001-1500	4	78	16	2	149
	Powyżej 1500 zł	7	62	25	5	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	84	10	4	151
	Średnie	5	73	13	8	436
	Dobre	10	59	24	6	361
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	68	14	10	56
	Raz w tygodniu	6	71	15	8	443
	1-2 razy w miesiącu	5	75	17	4	145
	Kilka razy w roku	6	67	23	4	200
	W ogóle nie uczestniczy	12	65	18	5	105
Poglądy polityczne	Lewica	6	72	19	3	135
	Centrum	8	72	17	3	315
	Prawica	6	67	20	6	263
	Trudno powiedzieć	6	69	13	13	235